

Sygn. I C 281/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 lutego 2017 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR del. Marek Nadolny
Protokolant:	sekr. sądowy Małgorzata Bugiel

po rozpoznaniu w dniu 31 stycznia 2017 r. w Słupsku

na rozprawie

sprawy z powództwa A. O.

przeciwko P. D.

o ustalenie nieważności umowy

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powoda A. O. na rzecz pozwanego P. D. kwotę 3.617 zł. (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Na oryginale właściwy podpis

Sygn. akt I C 281/15

UZASADNIENIE

Powód A. O. domagał się stwierdzenia nieważności umowy sprzedaży udziałów w spółce (...) z o.o. w P., w ilości 191 o wartości nominalnej 1.000 zł. każdy o łącznej wartości udziałów 191.000 zł. za kwotę 500 zł. dokonanej na rzecz pozwanego P. D. dnia 8 grudnia 2003 roku. Ponadto domagał się zasądzenia na swoją rzecz kosztów procesu.

Uzasadniając swoje stanowisko wskazał, iż opisana w żądaniu umowa – której stronami byli on i pozwany - została zawarta dla pozorów. Podał, iż pozwany był jedynie figurantem, cena została ustalona fikcyjnie. W rzeczywistości udziały stanowiły darowiznę na rzecz J. D. (1) – ojca pozwanego. Wywodził, iż obdarowany – J. D. (1) w zamian za otrzymane udziały miał wykonać i spełnić warunki dotyczące rozwoju B.-S. S. z o.o. w P., spłaty kredytów, zmiany planu miejscowego na W. polegających na „wykonaniu powrotu do podpisania Kontraktu z Gminą U. na realizację terenów w miejscowości P., dokonanie ustaleń z Bankiem kredytującym, faktycznych kwot do zapłaty, spłaty całego kredytu, który został zaciągnięty przez J. D. (1) jako członka zarządu (...) Spółka z o.o., z zaplanowanego przez niego powrotu do kontraktu i wykonania tych zobowiązań do końca 2009 roku, jako uprawniony geodeta J. D. (1) dokona zmiany planu na terenach własności Spółki w miejscowości W. gm. U. oraz dokona zmiany klasyfikacji gruntu z klasy II i III na IV”. Powód wskazując na problemy finansowe J. D. (1), jego ucieczkę przed dłużnikami twierdził, iż ten wystąpił z inicjatywą by pozornie przekazać udziały na rzecz jego syna – pozwanego. Ponadto zdaniem

powoda darowizna udziałów byłaby opodatkowana, a tego J. D. (1) chciał uniknąć. Na dowód, iż to J. D. (1) miał być w istocie stroną umowy przekazania udziałów powód wskazywał, iż J. D. (1) dzierżawił przedmiotowe udziały jako pełnomocnik pozwanego – dysponował nimi jak własnymi. Powód wskazywał również, iż J. D. (1) nie wywiązał się ze swoich zobowiązań, a żądania zwrotu udziałów okazały się bezskuteczne. Ponadto podejmowane przez J. D. (1) działania nosiły znamiona rażącej niewdzięczności i w sposób istotny pogorszyły sytuację majątkową powoda. Uzasadniał swoje stanowisko również i tym, że pozwany nie interesował się spółką, a na posiedzenia, zgromadzenia wspólników wyznaczał pełnomocników, którzy głosowali według wskazań J. D. (1) (k.2-8).

Po dokonaniu przez Sąd Rejonowy w Słupsku sprawdzenia wartości przedmiotu sporu, jej ustalenia, sprawa została przekazana postanowieniem z dnia 28 kwietnia 2015 roku według właściwości do Sądu Okręgowego w Słupsku (k.46).

Postanowieniem z dnia 14 września 2015 roku oddalony został wniosek powoda o zwolnienie od kosztów sądowych ponad kwotę 1.000 zł. (k.192). Powód wniósł skargę na powyższe orzeczenie. Postanowieniem Sądu z dnia 14 października 2015 roku, zaskarżone postanowienie zostało utrzymane w mocy (k.217).

Postanowieniem z dnia 2 marca 2016 roku oddalony został wniosek powoda o zabezpieczenie powództwa poprzez ustanowienie zakazu zbywania i obciążania udziałów (k.326-327).

Pozwany P. D. w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu.

Uzasadniając swoje stanowisko zaprzeczył, by przedmiotowa umowa miała charakter pozorny. Zanegował fakt pozostawania w trudnej sytuacji finansowej swego ojca. Zarzucił, iż dokumenty dotyczące prowadzonej przeciwko jego ojcu egzekucji dotyczą okresu po zawarciu umowy sprzedaży udziałów. Ponadto kwota zadłużeń wynikająca z przedstawionych przez powoda dokumentów (2.146,74 zł.) stanowiła około połowę ustalonego dla J. D. (1) wynagrodzenia jako członka zarządu (...) Spółka z o.o. (4.300 zł. plus premie) ustalonego umową z dnia 12 stycznia 2000 roku. Podniósł również, iż (...) Spółka z o.o. reprezentowana przez powoda zawarła z J. D. (1) umowę menadżerską, w której wynagrodzenia roczne dla J. D. (1) ustalone została na kwotę 147.864 zł. rocznie. Ponadto samo powód spłacił wierzytelności spółki wobec J. D. (1) w kwocie co najmniej 115.837,12 zł. Jednocześnie wskazał, iż J. D. (1) uzyskiwał z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej w zakresie geodezji. Za nieuzasadniony uznał twierdzenie, iż zamiarem J. D. (1) miało być uniknięcie ewentualnej egzekucji udziałów. Podał, iż jego ojciec był już właścicielem 47 udziałów w przedmiotowej spółce, które nabył dwa miesiące wcześniej od S. W.. Udziały te J. D. (1) przekazał na rzecz pozwanego dopiero dnia 9 lipca 2010 roku. Zaprzeczył pozwany i temu, by prowadzone były jakiegokolwiek ustalenia co do tego, by udziały miały być przedmiotem darowizny. Podkreślił, iż przedmiotowa umowa sprzedaży miała miejsce, a powód potwierdził fakt otrzymania ceny sprzedaży. Odnosząc się do ceny sprzedaży udziałów zarzucił pozwany, iż powód dnia 8 października 2003 roku nabył 360 udziałów od S. W. za kwotę równą 500 zł. Wskazywał również, iż pozostali wspólnicy nie byli zainteresowani nabyciem udziałów i nie skorzystali z przysługującego, im prawa pierwokupu. Negując twierdzenia powoda zarzucił, iż aktywnie uczestniczył w zgromadzeniach wspólników, niejednokrotnie prezentując stanowisko odmienne od prezentowanego przez J. D. (1), zgłaszał własne inicjatywy. Ponadto aktywnie działał w spółce zależnej od (...) Sp. z o.o. – B. – (...), w której pełnił funkcję członka zarządu. Podkreślał, iż jego działanie w spółce poprzez pełnomocników, czy wydzierżawianie udziałów nie może poprzez poczytane za jako argument za pozornością umowy sprzedaży udziałów. Takie postępowanie było częstą praktyką. Kwestionował również prezentowany przez powoda pogląd o rzekomych stosunkach koleżeńskich jakie miały łączyć powoda i J. D. (1). Podkreślał, iż relacje tych osób utraciły przymiot koleżeńskich w momencie, w którym J. D. (1) z inicjatywy między innymi powoda został usunięty z zarządu spółki oraz usunięty z siedziby spółki. Wreszcie zarzucił, iż brak jest przesłanek z art. 83 k.c. uzasadniających, iż sprzedaż była czynnością pozorną (k.228-241).

SAŁD USTALIŁ, CO NASTĘPUJE

W dniu 30 stycznia 1999 roku podpisany został akt notarialny powołujący spółkę (...) Spółka z o.o. w P.. W umowie spółki (...) Spółka z o.o. w P. wspólnicy przyznali sobie prawo pierwszeństwa w nabyciu udziałów spółki.

DOWÓD: odpis z KRS (k.453-464), umowa spółki (k.264-270).

W dniu 2 listopada 1999 roku zawarta została pomiędzy (...) Spółką z o.o. w P., a J. D. (1) umowa o pracę. J. D. (1) otrzymał stanowisko głównego specjalisty do spraw koordynacji i wynagrodzenie w wysokości 4.300 zł.

DOWÓD: umowa o pracę (k.531).

W dniu 8 listopada 1999 roku zawarta została pomiędzy (...) Spółką z o.o. w P., a J. D. (1) umowa o pracę. J. D. (1) otrzymał stanowisko Dyrektora Zarządu i wynagrodzenie w wysokości 4.300 zł.

DOWÓD: umowa o pracę (k.533).

W dniu 23 listopada 1999 roku zawarta została pomiędzy (...) Spółką z o.o. w P., a J. D. (1) umowa o pracę. J. D. (1) otrzymał stanowisko Prezesa Zarządu i wynagrodzenie w wysokości 4.300 zł.

DOWÓD: umowa o pracę (k.533).

W dniu 12 stycznia 2000 roku zawarta została pomiędzy (...) Spółką z o.o. w P. – reprezentowaną przez W. P., a J. D. (1) kolejna umowa o pracę. Na jej podstawie otrzymywał on – jak Prezes Zarządu spółki – wynagrodzenie w wysokości 4.300 zł. waloryzowane corocznie o wskaźnik inflacji ustalony przez GUS dla wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych.

DOWÓD: umowa o pracę z dnia 12-01-2000 roku (k.242, 534-535), zeznanie świadka M. L. (protokół z dnia 05-07-2016 roku, 02:40:22-02:42:27, k.407).

J. D. (1) był członkiem zarządu spółki (...) od 1999 r. do 26 sierpnia 2002 r. Od 1 lipca 2002 r. do 26 sierpnia 2002 r. był jednoosobowym członkiem zarządu. Od 24 października 2002 r. relacje J. D. (1) i powoda diametralnie się zmieniły i przestały być relacjami koleżeńskimi.

DOWÓD: zeznanie świadka J. D. (1) (protokół z dnia 5 lipca 2016 roku 00:13:10-01:41:43, k.401v-403v).

Od dnia 1 kwietnia 2001 roku J. D. (1) prowadził działalność gospodarczą w S. pod firmą (...) Agencja (...).

DOWÓD: wydruk z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (k.255).

S. W. w roku 2002 był zatrudniony wspólnie przez około 6 miesięcy jako prokurent. Właściciele firmy (...) Sp. z o.o. - W. P. i G. P. - chcieli wejść z inną swoją firmą na giełdę i wówczas nie mogli być właścicielami kolejnej spółki.

Sprzedali swoje udziały. S. odkupił ich udziały w spółce, w liczbie około 407. Następnie te udziały po paru miesiącach odprzedał – zgodnie z sugestią powoda – samemu powodowi i J. D. (1). Udziały nie miały dla S. W. wartości – kupił je za około 1.000 zł., a sprzedał za około 700 zł. Spółka była na granicy przetrwania, S. W. nie wierzył w jej przetrwanie. Były osoby, które były w nią zaangażowane i wierzyły, że mogą ją uratować.

DOWÓD: zeznanie świadka S. W. (protokół rozprawy z dnia 05-07-2016 roku 02:10:57-02:24:19, k.405v-406), zeznanie świadka W. P. (protokół z dnia 05-07-2016 roku 02:45:48-02:56:02, k.407-407v), zeznanie świadka G. P. (protokół z dnia 05-07-2016 roku 02:58:40-03:08:51, k. 408-408v).

Na mocy uchwały nr (...) Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) Spółka z o.o. w P. z dnia 26 sierpnia 2002 roku odwołano J. D. (1) z funkcji Prezesa Zarządu spółki. Za odwołaniem głosował również powód.

DOWÓD: uchwała (...) Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) Spółka z o.o. w P. z dnia 26 sierpnia 2002 roku (k.243, 285), zeznanie świadka M. K. (protokół z dnia 05-07-2016 roku 01:56:15-02:03:52, k.404v-405).

Przed tą decyzją J. D. (1) i powód byli w dobrych relacjach, chociaż czasami bywały one zmienne. Z chwilą wyrzucenia J. D. (1) i pozostałych pracowników realizujący kontrakt dla spółki z Gminą U. relacje te popsuły się. Relacje między powodem a J. D. (1) stały się relacjami biznesowymi. Powód bowiem przyczynił się do „pozbycia się” J. D. (1) ze spółki.

DOWÓD: zeznanie świadka J. D. (1) (protokół z dnia 5 lipca 2016 roku 00:13:10-01:41:43, k.401v-403v), zeznanie świadka J. S. (1) (protokół z dnia 5 lipca 2016 roku 01:43:50-01:55:52, k.404 -404v), zeznanie świadka G. P. (protokół z dnia 05-07-2016 roku 02:58:40-03:08:51, k. 408-408v), zeznanie świadka M. O. (protokół z dnia 13-09-2016 roku 00:05:38- 00:46:10, k.433v-435), zeznanie świadka K. K. (protokół z dnia 13-09-2016 roku 00:47:53-01:28:26, k.435v-436v), zeznanie świadka M. B. (protokół z dnia 13-09-2016 roku, 01:30:25-01:39:23, k.437), zeznanie pozwanego P. D. (protokół z dnia 31-01-2017 roku, 01:26:04-01:54:36, k.465v-767)..

Sytuacja finansowa spółki była zła. Nie było środków na spłatę rat kredytowych dla banku, jak również na spłatę zobowiązań wobec Agencji Nieruchomości Rolnych. (...) stanowiące własność spółki były obciążane hipotekami. Wójt Gminy U. wypowiedział umowę, której wartość wynosiła około 70 mln zł.

DOWÓD: zeznanie świadka J. D. (1) (protokół z dnia 5 lipca 2016 roku 00:13:10-01:41:43, k.401v-403v), zeznanie świadka J. S. (1) (protokół z dnia 5 lipca 2016 roku 01:43:50-01:55:52, k.404 -404v), zeznanie świadka G. P. (protokół z dnia 05-07-2016 roku 02:58:40-03:08:51, k. 408-408v), zeznanie świadka M. O. (protokół z dnia 13-09-2016 roku 00:05:38- 00:46:10, k.433v-435), zeznanie świadka K. K. (protokół z dnia 13-09-2016 roku 00:47:53-01:28:26, k.435v-436v), zeznanie świadka M. B. (protokół z dnia 13-09-2016 roku, 01:30:25-01:39:23, k.437), zeznanie powoda A. O. (protokół z dnia 31-01-2017 roku; 00:01:55-01:26:04, k.763-765v).

Wójt Gminy U. wskazywał na możliwość ponownego nawiązania współpracy i realizacji wypowiedzianego kontraktu w przypadku, gdy J. D. (1), który wypowiedzianą umowę z Gminą U. przygotowywał, wróci do władz spółki.

J. S. (1) i powód wystawili weksle w celu zabezpieczenia zobowiązań spółki.

DOWÓD: zeznanie świadka J. D. (1) (protokół z dnia 5 lipca 2016 roku 00:13:10-01:41:43, k.401v-403v), zeznanie świadka J. S. (1) (protokół z dnia 5 lipca 2016 roku 01:43:50-01:55:52, k.404 -404v), zeznanie świadka G. P. (protokół z dnia 05-07-2016 roku 02:58:40-03:08:51, k. 408-408v), zeznanie świadka M. O. (protokół z dnia 13-09-2016 roku 00:05:38- 00:46:10, k.433v-435), zeznanie świadka K. K. (protokół z dnia 13-09-2016 roku 00:47:53-01:28:26, k.435v-436v), zeznanie świadka M. B. (protokół z dnia 13-09-2016 roku, 01:30:25-01:39:23, k.437), zeznanie powoda A. O. (protokół z dnia 31-01-2017 roku; 00:01:55-01:26:04, k.763-765v).

Powód i J. D. (1) kłócili się, były różne „zagrywki, docinki”. Powód – po usunięciu z władz spółki (...) - przyszedł do innego współnika - M. K. – z ofertą sprzedaży udziałów w spółce. M. K. nie był zainteresowany nabyciem kolejnych udziałów.

DOWÓD: zeznanie świadka M. K. (protokół z dnia 05-07-2016 roku 01:56:15-02:03:52, k.404v-405).

W dniu 24 czerwca 2003 roku (...) Spółka z o.o. w P., reprezentowana przez powoda J. O. zawarła z firmą (...) Agencja (...) w S. reprezentowaną przez J. D. (1) porozumienie, którego celem było rozliczenie wykonanych prac objętych umową o dzieło nr (...) z dnia 29 stycznia 1999 roku wraz z Aneksami od Nr (...) do Nr (...), zawartą przez (...) Spółkę z o.o. w P. z Zarządem Gminy U., w związku z odstąpieniem z dniem 18.02.2003 roku przez Wójta Gminy U. od w/w Umowy o dzieło. J. D. (1) miał sporządzić opinię m.in. w zakresie nieprawidłowości przyjętych w odstąpieniu od umowy przez Wójta Gminy U., przyczyn wypowiedzenia umowy o dzieło oraz zasadności wskazanych w wypowiedzeniu odszkodowań.

Strony porozumienia określiły warunki jakie spełnić miał J. D. (1) oraz wysokość i formę wypłaty przysługującego mu wynagrodzenia.

Do powyższego porozumienia strony zawarły Aneks z dnia 6 lipca 2003 roku, którym wydłużyły termin wykonania przedmiotu porozumienia do dnia 31 grudnia 2006 roku.

DOWÓD: porozumienie z dnia 24-06-2003 roku (k.41-43, 536-538), aneks z dnia 06-07-2003 roku (k.44), zeznanie świadka J. D. (1) (protokół z dnia 5 lipca 2016 roku 00:13:10-01:41:43, k.401v-403v), zeznanie świadka K. K. (protokół z dnia 13-09-2016 roku 00:47:53-01:28:26, k.435v-436v), zeznanie powoda A. O. (protokół z dnia 31-01-2017 roku; 00:01:55-01:26:04, k.763-765v).

W momencie powrotu do zarządu spółki w październiku 2003 r. J. D. (1) nie otrzymał od powoda żadnych notarialnych pełnomocnictw do rozmów z bankami.

Początkowo ich nie potrzebował, gdyż każdy członek zarządu spółki mógł reprezentować samodzielnie spółkę. Dopiero od kwietnia 2005 r. spółka musiała być reprezentowana przez co najmniej dwóch członków zarządu. W okresie późniejszym otrzymywał on pełnomocnictwa.

DOWÓD: porozumienie z dnia 24-06-2003 roku (k.41-43, 536-538), aneks z dnia 06-07-2003 roku (k.44), zeznanie świadka J. D. (1) (protokół z dnia 5 lipca 2016 roku 00:13:10-01:41:43, k.401v-403v), zeznanie świadka K. K. (protokół z dnia 13-09-2016 roku 00:47:53-01:28:26, k.435v-436v).

M. O., od powoda - swojego męża - dowiedziała się, iż podjął on decyzję o darowaniu J. D. (1) 191 udziałów w spółce (...) Sp. z o.o. Chodziło o „przywrócenie” kontraktu, jaki spółka miała zawarła wcześniej z Gminą U., a który został wypowiedziany. Wówczas miała nastąpić spłata kredytu spółki, który wziął poprzedni zarząd. J. D. (1) – jako geodeta - dodatkowo miał przekształcić grunty spółki w miejscowości W. z klasy 2 i 3 na klasę 4, co miało umożliwić wytyczenie tam działek budowlanych. Powód informował żonę, iż umówił się z J. D. (1) w ten sposób, iż jeżeli przez 6 lat on tych zapewnień nie zrealizuje, to zwróci powodowi wszystkie udziały.

Po kilku dniach powód przekazał M. O., iż J. D. (1) „jest zaplątany w jakąś aferę, ma komornika”. W konsekwencji wszystko miało być przepisane na jego syna - pozwanego P. D., który miał być figurantem, aby te udziały nie zostały zajęte. Początkowo współpraca pomiędzy powodem a J. D. (1) dobrze się układała. Kontrakt z Gminą U. nie został zrealizowany.

DOWÓD: zeznanie świadka M. O. (protokół z dnia 13-09-2016 roku 00:05:38- 00:46:10, k.433v-435).

Również od powoda o kłopotach J. D. (2) dowiedział się M. B.. Były one powodem przekazania udziałów w spółce na rzecz pozwanego.

DOWÓD: zeznanie świadka M. B. (protokół z dnia 13-09-2016 roku, 01:30:25-01:39:23, k.437).

W dniu 8 października 2003 roku S. W. zawarł z J. D. (1) umowę sprzedaży udziałów w spółce (...) z o.o. w P., w ilości 47 za kwotę 200 zł. Strony wartość nominalną udziału określiły na kwotę 1.000 zł., a ich łączną wartość na 47.000 zł. Strony zgodnie oświadczyły, iż zapłata ceny nastąpiła w dniu zawarcia umowy.

J. D. (1) szczegóły transakcji uzgadniał z ówczesnym (...) spółki (...).

Na sprzedaż udziałów zgodę wyraziło Zgromadzenie Wspólników Spółki (...) z o.o. w uchwale z dnia 30 września 2003 roku.

DOWÓD: umowa sprzedaży udziałów z dnia 08-10-2003 roku (k.252-253), zeznanie świadka J. D. (1) (protokół z dnia 5 lipca 2016 roku 00:13:10-01:41:43, k.401v-403v).

Również w dniu 8 października 2003 roku S. W. zawarł z A. O. umowę sprzedaży udziałów w spółce (...) z o.o. w P., w ilości 360 za kwotę 500 zł. Strony wartość nominalną udziału określiły na kwotę 1.000 zł., a ich łączną wartość na 360.000 zł. Strony zgodnie oświadczyły, iż zapłata ceny nastąpiła w dniu zawarcia umowy.

Na sprzedaż udziałów zgodę wyraziło Zgromadzenie Wspólników Spółki (...) z o.o. w uchwale z dnia 30 września 2003 roku.

DOWÓD: umowa sprzedaży udziałów z dnia 08-10-2003 roku (k.256-257), zeznanie świadka J. D. (1) (protokół z dnia 5 lipca 2016 roku 00:13:10-01:41:43, k.401v-403v).

W dniu 3 września 2003 roku (...) Sp. z o.o. – Wynajmujący - reprezentowana przez powoda zawarła – w związku z porozumieniem z dnia 24 czerwca 2003 roku - z (...) Agencja (...) w S. reprezentowaną przez J. N. - umowę najmu na cele biurowe i mieszkaniowe zabudowaną nieruchomości położoną w P.. Kosztami związanymi z eksploatacją obciążony został N.. Wynajmujący wystawił najemcy fakturę wynikającą z należności objętych umową najmu.

DOWÓD: umowa najmu z dnia 03-09-2003 roku (k.539-540), faktura z dnia 03-12-2003 roku (k.541).

Pismami z dnia 4 września 2003 roku powód jako osoba fizyczna oraz podmiot prowadzący działalność gospodarczą - przedsiębiorstwo (...) Agencja (...) w S. złożył - jako wierzyciel (...) Spółki z o.o. – sprzeciwy w zakresie zamiaru Spółki obniżenia kapitału.

DOWÓD: sprzeciwy z dnia 04-09-2003 roku (k. 244,245), zeznanie świadka J. D. (1) (protokół z dnia 5 lipca 2016 roku 00:13:10-01:41:43, k.401v-403v).

J. D. (1) powierzono obowiązki Wiceprezesa Zarządu Spółki (...) Sp. z o.o. W dniu 13 listopada 2003 roku (...) Spółka z o.o. w P., reprezentowana przez powoda J. O. zawarła z J. D. (1), prowadzącym przedsiębiorstwo (...) Agencja (...) w S. umowę menadżerską o zarządzanie.

Na mocy umowy spółka powierzyła J. D. (1) – jako „współzarządzającemu” - wspólne prowadzenie przedsiębiorstwa Spółki. Powierzono mu obowiązki Wiceprezesa Zarządu Spółki.

Z tytułu świadczonych usług wynikających z umowy, J. D. (1) miał otrzymywać stałe wynagrodzenie roczne w wysokości 147.864 zł. brutto. Możliwym było zaliczkowe wypłacanie wynagrodzenia w okresach miesięcznych w wysokości 1/12 wynagrodzenia za każdy przepracowany pełny miesiąc.

Umowa zawarta została na czas nieokreślony, ale nie krótszy niż 2 lata.

DOWÓD: umowa menadżerska z dnia 13-11-2003 roku (k.37-40), zeznanie świadka J. D. (1) (protokół z dnia 5 lipca 2016 roku 00:13:10-01:41:43, k.401v-403v), zeznanie świadka M. O. (protokół z dnia 13-09-2016 roku 00:05:38-00:46:10, k.433v-435), zeznanie powoda A. O. (protokół z dnia 31-01-2017 roku; 00:01:55-01:26:04, k.763-765v).

Powód działając w imieniu spółki wypłacił J. D. (1) wynagrodzenie na podstawie powyższej umowy menadżerskiej od grudnia 2003 roku do końca 2004 roku w wysokości co najmniej 115.837,12 zł.

J. D. (1) prowadząc przedsiębiorstwo (...) Agencja (...) w S. na przełomie 2003 i 2004 roku „zakończył i sprzedał” między innymi robotę geodezyjną o wartości około 150.000 zł. wykonaną na zlecenie firmy (...) Sp. z o.o., która polegała na opracowaniu map do celów planistycznych i projektowych na potrzeby powstającej fermy siłowni wiatrowych w gminie K..

Okoliczności bezsporne.

W dniu 8 grudnia 2003 roku powód A. O. zawarł z pozwanym P. D. umowę sprzedaży udziałów w spółce (...) z o.o. w P., w ilości 191 za kwotę 500 zł. Strony wartość nominalną udziału określiły na kwotę 1.000 zł., a ich łączna wartość na 191.000 zł. Strony zgodnie oświadczyły, iż zapłata ceny nastąpiła w dniu zawarcia umowy.

Na sprzedaż udziałów zgodę wyraziło Zgromadzenie Wspólników Spółki (...) z o.o. w uchwale z dnia 5 grudnia 2003 roku. Za przyjęciem uchwały głosował również powód. Żaden ze wspólników nie skorzystał z prawa pierwokupu udziałów.

Pozwany zapłacił cenę za nabycie udziałów.

DOWÓD: umowa sprzedaży udziałów z dnia 08-12-2003 roku (k.11-12), odpis z (...) Sp. z o.o. (k.13-15), zeznanie świadka J. D. (1) (protokół z dnia 5 lipca 2016 roku 00:13:10-01:41:43, k.401v-403v), zeznanie świadka J. S. (1) (protokół z dnia 5 lipca 2016 roku 01:43:50-01:55:52, k.404 -404v), zeznanie świadka M. B. (protokół z dnia 13-09-2016 roku, 01:30:25-01:39:23, k.437), zeznanie pozwanego P. D. (protokół z dnia 31-01-2017 roku, 01:26:04-01:54:36, k.465v-767).

W momencie zakupu udziałów pozwany nie znał sytuacji finansowej spółki. Wiedział o sytuacji kontraktu z Gmina U. i zerwanego przez gminę oraz możliwości przekształcenia nieruchomości. Widział wizję rozwoju spółki.

DOWÓD: zeznanie pozwanego P. D. (protokół z dnia 31-01-2017 roku, 01:26:04-01:54:36, k.465v-767).

J. D. (1) sugerował, by udziały przekazać pozwanemu.

W momencie sprzedaży udziałów pozwanemu P. D. istniało zagrożenie dla majątku osobistego powoda z uwagi na wystawione wcześniej na znaczną kwotę weksle.

DOWÓD: zeznanie powoda A. O. (protokół z dnia 31-01-2017 roku; 00:01:55-01:26:04, k.763-765v).

J. D. (1) namawiał swojego syna – pozwanego do dokonania zakupu tych udziałów.

DOWÓD: zeznanie pozwanego P. D. (protokół z dnia 31-01-2017 roku, 01:26:04-01:54:36, k.465v-767).

Udziały te miał przekazać później J. D. (1) – ojcu. Udziały dostał pozwany za symboliczną kwotę kilkuset złotych – była to nominalna wartość jednego udziału. Chodziło o względy fiskalne.

Powód przekazał K. K. informację o problemach J. D. (1).

Wartość nominalna jednego udziału w spółce to 1.000 zł. Spółka dysponowała nieruchomościami o łącznej powierzchni - powyżej 90 ha. W kapitale zakładowym te grunty figurowały w cenie historycznej. Wartość udziałów nie była aktualizowana. Aktualizacja była dokonywana dopiero w momencie zbycia.

W momencie nabycia udziałów przez pozwanego, spółka nie miała środków finansowych na kontach i praktycznie posiadała tylko zobowiązania wobec banku z tytułu zaciągniętych kredytów, Nieruchomości miały wartość historyczną 670.000 zł..

DOWÓD: zeznanie świadka K. K. (protokół z dnia 13-09-2016 roku 00:47:53-01:28:26, k.435v-436v).

Ich wartość rynkowa wynosiła co najmniej 16 mln zł.

DOWÓD: zeznanie świadka K. K. (protokół z dnia 13-09-2016 roku 00:47:53-01:28:26, k.435v-436v), zeznanie powoda A. O. (protokół z dnia 31-01-2017 roku; 00:01:55-01:26:04, k.763-765v).

Zobowiązania spółki, gdy pozwany otrzymywał te udziały, wynosiły wobec banku około 7 mln zł. Były kredyty w euro i złotych. Kredyt bankowy pochodził z 2000 - 2001 r. Z uwagi na brak spłaty został wystawiony w 2004 r. bankowy tytuł wykonawczy.

Inne zobowiązania spółki, to dotyczyły dostawców np. energii. Spółka (...), a nieruchomości były zabezpieczone hipoteką. Wynagrodzenia zarządu nie były wypłacane na bieżąco. Spółka miała pozaciągane inne kredyty, poza

bankowymi. Miała pożyczkę w strefie wolnocłowej w wysokości 50.000 zł oraz u innych podmiotów. Łącznie, nie licząc zobowiązań wobec banku, miała kilkaset tysięcy złotych długu.

Spółka miała tylko wybudowaną siedzibę w (...).

DOWÓD: zeznanie świadka K. K. (protokół z dnia 13-09-2016 roku 00:47:53-01:28:26, k.435v-436v).

K. W. w roku 2003 w rozmowie z żoną powoda dowiedziała się, iż powód przekazuje swoje udziały J. D. (1). Żona powoda i K. W. są koleżankami. Żona powoda nie ufała J. D. (1), gdyż uważała, iż ma on problem z alkoholem.

DOWÓD: zeznanie świadka K. W. (protokół z dnia 05-07-2016 roku 02:25:57-02:38:09, k.406-406v)

Sytuacja finansowa J. D. (1) w momencie nabycia udziałów od powoda przez pozwanego była dobra. W tym czasie ojciec nie miał problemów finansowych. W tym czasie J. D. (1) i pozwany kończyli dużą robotę geodezyjną na potrzeby farmy wiatrowej w K.. Oboje równocześnie założyli działalność gospodarczą. Obie firmy nosiły nazwę (...), a różniły się tylko imieniem i rozwinięciem nazwy. W tamtym czasie spływały im należności w kwocie około 150.000 zł, łącznie około 200.000 zł. Z samej spółki (...) w tym czasie otrzymywał pieniądze. Oprócz udziałów J. D. (1) był właścicielem mieszkania w S. przy ul. (...). Do dziś stanowi ono jego własność.

DOWÓD: zeznanie pozwanego P. D. (protokół z dnia 31-01-2017 roku, 01:26:04-01:54:36, k.465v-767).

Przeciwko J. D. (1) toczyły się postępowania egzekucyjne w sprawie (...) z wniosku wierzyciela Powiatu S. – (...) Ośrodka (...) w zakresie kwoty głównej 1.496,74 zł. oraz odsetek do dnia 24 listopada 2004 roku w wysokości 372,82 zł. Ponadto toczyło się postępowanie egzekucyjne w sprawie (...) z wniosku wierzyciela Sądu Rejonowego w Koszalinie

DOWÓD: zajęcie wynagrodzenia J. D. (1) w (...) Spółka z o.o. (k.32), pismo prezesa (...) Sp. z o.o. J. O. (k.33), wezwanie (k.34), zeznanie świadka J. D. (1) (protokół z dnia 5 lipca 2016 roku 00:13:10-01:41:43, k.401v-403v).

Ponadto toczyło się postępowanie egzekucyjne w sprawie (...) z wniosku wierzyciela Sądu Rejonowego w Koszalinie dotyczące zadłużenia w wysokości 150 zł. oraz w sprawie (...) z wniosku wierzyciela Sądu Rejonowego w Słupsku dotyczące zadłużenia w wysokości 500 zł.

DOWÓD: zajęcie wynagrodzenia J. D. (1) w (...) Spółka z o.o. (k.35), zajęcie wierzytelności (k.36).

Około 2006 roku powód przekazał swojemu znajomemu J. S. (2) informację, iż podarował swojemu wspólnikowi udziały w spółce. Zgodnie z twierdzeniami powoda miało być to z korzyścią dla spółki. Wspólnik miał załatwić różne sprawy dla spółki - „przekształcić” ziemię i wrócić do rozmów z gminą o inwestycji pod U..

DOWÓD: zeznanie świadka J. S. (2) (protokół z dnia 13-09-2016 roku; 01:41:26-01:49:03, k.437v).

Również J. P. (1) powód przekazał, iż podarował J. D. (1) - a w sumie P. D., udziałów w firmie (...), gdyż J. D. (1) nie mógł wtedy tej darowizny przyjąć. Według powoda wobec J. D. (1) toczyły się bowiem postępowania egzekucyjne. J. D. (1) miał przeprowadzić działania polegające na „przekształceniu ziemi”.

DOWÓD: zeznanie świadka J. P. (2) (protokół z dnia 13-09-2016 roku; 01:56:08-02:05:41, k.438-438v).

W dniu 16 kwietnia 2007 roku pozwany udzielił swojemu ojcu J. D. (1) pełnomocnictwa do reprezentowania go we wszystkich sprawach związanych z posiadanymi udziałami w (...) Sp. z o.o. według zasad i uznania umocowanego. Pełnomocnictwo obejmowało również do zbywania udziałów po cenie i na warunkach według uznania umocowanego.

DOWÓD: pełnomocnictwo z dnia 16-04-2007 roku (k.16-17), zeznanie świadka J. D. (1) (protokół z dnia 5 lipca 2016 roku 00:13:10-01:41:43, k.401v-403v), zeznanie świadka K. K. (protokół z dnia 13-09-2016 roku 00:47:53-01:28:26, k.435v-436v).

W dniu 18 grudnia 2008 roku zawarta została pomiędzy pozwanym działającym przez pełnomocnika w osobie J. D. (1), a A. S., umowa dzierżawy (...) udziałów w (...) Sp. z o.o. Miała ona obowiązywać do końca 2009 roku. Strony ustaliły symboliczny czynsz dzierżawny na poziomie jednego złotego.

DOWÓD: umowa dzierżawy z dnia 18-12-2008 roku (k.19-20).

Na Zgromadzeniu (...) Spółka z o.o. i B. D. w dniu 17 maja 2010 roku powód wystąpił o odebranie 191 udziałów od J. D. (1), które przekazane zostały – w jego ocenie umową pozorną – na rzecz pozwanego P. D..

W zgromadzeniu tym uczestniczył osobiście pozwany P. D..

DOWÓD: protokół Zgromadzenia udziałowców z dnia 17-05-2010 roku (k.27-31, 386-389).

Spółka uchwałą z dnia 25 czerwca 2010 roku wyraziła zgodę na przesunięcie terminu złożeni sprawozdań finansowych do KRS w G. za lata 2007-2009 na wniosek zarządu do czasu zakończenia sprawy sądowej.

Okoliczność bezsporna.

W dniu 1 czerwca 2010 roku zawarta została pomiędzy pozwanym działającym przez pełnomocnika w osobie J. D. (1), a E. M., umowa dzierżawy (...) udziałów w (...) Sp. z o.o. Miała ona obowiązywać do końca 2012 roku. Strony ustaliły symboliczny czynsz dzierżawny na poziomie jednego złotego.

DOWÓD: umowa dzierżawy z dnia 01-06-2010 roku (k.22-23), zeznanie świadka J. D. (1) (protokół z dnia 5 lipca 2016 roku 00:13:10-01:41:43, k.401v-403v).

W dniu 9 lipca 2010 roku zawarta została pomiędzy J. D. (1), a pozwanym umowa darowizny 47 udziałów w (...) Sp. z o.o. o wartości nominalnej jednego udziału 1.000 zł. i łącznej wartości 47.000 zł. Na powyższą czynność zbywca darczyńca posiadał zgodę Zgromadzenia Wspólników wyrażona w uchwale z dnia 25 czerwca 2010 roku.

DOWÓD: umowa darowizny z dnia 09-07-2010 roku (k.25-26).

Powód na zgromadzeniach wspólników reprezentował interesy M. K., J. D. (1).

DOWÓD: pełnomocnictwo udzielone przez J. D. (1) (k.478), pełnomocnictwo udzielone przez M. K. (k.479).

Również powód udzielił pełnomocnictwa do reprezentowania go na Zgromadzeniu Wspólników (...) Sp. z o.o. w dniu 29 grudnia 2010 roku J. S. (1).

DOWÓD: uchwała nr (...) z dnia 29-12-2010 roku gdzie w imieniu powoda jako jego pełnomocnik powoda za uchwałą głosował J. S. (1) (k.290), zeznanie świadka J. D. (1) (protokół z dnia 5 lipca 2016 roku 00:13:10-01:41:43, k.401v-403v).

W roku 2011 lub 2012 J. S. (1) wydzierżawił swoje udziały w spółce (...).

DOWÓD: zeznanie świadka J. S. (1) (protokół z dnia 5 lipca 2016 roku 01:43:50-01:55:52, k.404 -404v)

Powód przekazał swojemu znajomemu W. B. informację o przekazaniu części posiadanych udziałów w (...) Sp. z o.o. na rzecz J. D. (1). Pan D. zobowiązał się do realizacji projektu związanego z rozwojem gminy, gdyż miał mieć dobre relacje z Wójtem Gminy.

W. B. nabył od Spółki dwie nieruchomości, które później sprzedał.

DOWÓD: zeznanie świadka W. B. (protokół z dnia 22-11-2016 roku, 00:03:04-00:34:36, k.552-553v), umowa sprzedaży z dnia 28-04-2004 roku (k.588-593)..

W dniu 16 grudnia 2012 roku pozwany udzielił M. D. pełnomocnictwa do reprezentowania go we wszystkich sprawach związanych z posiadanymi przez pozwanego udziałami w (...) Sp. z o.o. na zasadach i według uznania umocowanego na Nadzwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników Spółki zwołanym na dzień 17 grudnia 2012 roku. Zakres umocowania odpowiada prawom przysługującym udziałowcowi.

DOWÓD: pełnomocnictwo z dnia 16-12-2012 roku (k.288).

W dniu 4 stycznia 2013 roku pozwany udzielił J. S. (1) pełnomocnictwa do reprezentowania go we wszystkich sprawach związanych z posiadanymi przez pozwanego udziałami w (...) Sp. z o.o. na zasadach i według uznania umocowanego na Nadzwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników Spółki zwołanym na dzień 11 stycznia 2013 roku. Zakres umocowania odpowiada prawom przysługującym udziałowcowi. Pełnomocnictwo zostało udzielone z prawem substytucji.

DOWÓD: pełnomocnictwo z dnia 04-01-2013 roku (k.287).

W dniu 18 września 2013 roku pozwany udzielił H. K. pełnomocnictwa do reprezentowania go we wszystkich sprawach związanych z posiadanymi przez pozwanego udziałami w (...) Sp. z o.o. na zasadach i według uznania umocowanego na Nadzwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników Spółki zwołanym na dzień 19 września 2013 roku. Zakres umocowania odpowiada prawom przysługującym udziałowcowi.

DOWÓD: pełnomocnictwo z dnia 18-09-2013 roku (k.289).

(...) Spółka z o.o. w P., reprezentowana przez J. D. (1) w procesie wytoczonym przez powoda przed Sądem Okręgowym – Sądem Gospodarczym w Gdańsku w sprawie (...) kwestionowała twierdzenia powoda o rzekomej darowiźnie 191 udziałów na rzecz J. D. (1).

Okoliczności bezsporne.

Pozwany P. D. uczestniczył w zgromadzeniach wspólników (...) Spółka z o.o., prezentując swoje stanowisko. J. D. (1) nigdy nie instruował powoda, jak ma głosować i o co chodzi w spółce.

Udzielał pełnomocnictw ojcu, ponieważ nie zawsze mógł być na zgromadzeniach, a czasami sytuacja tego nie wymagała. Powód prowadzi aktywnie własny „biznes”.

Ponadto aktywnie działał w spółce zależnej od (...) Sp. z o.o. tj. (...) Spółka z o.o., w której pełnił przez 1,5 roku funkcję członka zarządu. Spółka ta powołana została umową z dnia 26 lipca 2006 roku.

DOWÓD: protokół Zgromadzenia Wspólników (...) Sp. z o.o. z dnia 30-06-2005 (k.271); protokół Zgromadzenia Wspólników (...) Sp. z o.o. z dnia 17-05-2010 (k.27-31); protokół Zgromadzenia Wspólników (...) Sp. z o.o. z dnia 25-06-2010 (k.272-277, 468, 473); protokół Zgromadzenia Wspólników (...) Sp. z o.o. z dnia 28-06-2004 (k.543-545); odpis z (...) sp. z o.o. (k.278-282), uchwała nr (...) z dnia 10-07-2008 roku (k.283), uchwała nr (...) z dnia 29-07-2008 roku (k.284), zeznanie świadka J. D. (1) (protokół z dnia 5 lipca 2016 roku 00:13:10-01:41:43, k.401v-403v), zeznanie świadka J. S. (1) (protokół z dnia 5 lipca 2016 roku 01:43:50-01:55:52, k.404-404v), uchwała nr (...) z dnia 25-06-2010 roku (k.529), uchwała nr (...) z dnia 25-06-2010 roku (k.530), umowa spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z dnia 26-07-2006 roku (k.515-528), uchwała nr (...) z dnia 03-03-2010 roku (k.513-514), uchwała nr (...) z dnia 08-03-2006 roku (k.508-512), uchwała z dnia 31-12-2005 roku (k.506-507), uchwała nr 2 z dnia 16-05-2005 roku (k.505), protokół zgromadzenia wspólników z dnia 15-12-2003 roku z lista obecności (k.474-476, 480), umowa przeniesienia własności nieruchomości z dnia 27-12-2006 roku (k.582-587), umowa sprzedaży z dnia 19-12-2006 roku (k.594-6010), zeznanie pozwanego P. D. (protokół z dnia 31-01-2017 roku, 01:26:04-01:54:36, k.465v-767).

Sąd Okręgowy w Gdańsku IX Wydział Gospodarczy w uzasadnieniu wyroku z dnia 30 września 2015 roku w sprawie (...), w sprawie z powództwa A. O. przeciwko (...) Sp. z o.o. w P. o uchylenie, stwierdzenie nieważności i stwierdzenie nieistnienia uchwał tejże spółki podjętych w sierpniu i wrześniu 2013 roku zawarł – w części ustalającej - stwierdzenie, iż „(...) P. D. nie brał udziału w zgromadzeniach wspólników spółki, a z reguły udzielał pełnomocnictwa do działania

w jego imieniu innym osobom, przy czym o sposobie głosowania w jego imieniu decydować mógł jego pełnomocnik lub jego ojciec – J. D. (1) (...)”. Dokonując natomiast w przeprowadzonych rozważaniach i ocenie dowodów zważył, iż „(...) W szczególności w niewielkim stopniu przydatne pozostawały zeznania świadka P. D., który wskazywał na brak swojego udziału w zgromadzeniach wspólników pozwanej i zasady udzielania pełnomocnictwa, w szczególności H. K.. W pozostałym zakresie jego zeznania – z uwagi na znikome zainteresowanie faktyczne świadka funkcjonowaniem pozwanej – nie wnosiły nic istotnego do rozstrzygnięcia sprawy, chociaż pozostawały w pełni wiarygodne, gdyż nie zostały podważone dowodami przeciwnymi”(...).

DOWÓD: wyrok z dnia 30 września 2015 roku w sprawie (...) Sądu Okręgowego w Gdańsku IX Wydziału Gospodarczego (k.295-325).

W. P. spotkał z powodem przed K. Mariackim. Rozmowa jaką prowadzili dotyczyła udziałów, które miały trafić do J. D. (1).

DOWÓD: zeznanie świadka W. P. (protokół z dnia 05-07-2016 roku 02:45:48-02:56:02, k.407-407v).

Powód spotkał się w roku 2012 z J. D. (1) w Restauracji (...) w S.. Rozmowę tę nagrał bez wiedzy J. D. (1). Nikt więcej nie uczestniczył w tym spotkaniu. Powód ma wiele nagrań.

DOWÓD: zeznanie powoda A. O. (protokół z dnia 31-01-2017 roku; 00:01:55-01:26:04, k.763-765v).

Aktem oskarżenia z dnia 15 stycznia 1993 roku postawiono J. D. (1) zarzut umyślnego przekroczenia uprawnień jako dyrektorowi Przedsiębiorstwa (...) w S., doprowadzenia z chęci uzyskania korzyści finansowej do powstania poważnej szkody w mieniu społecznym w kwocie co najmniej 5.215.299 zł. tj. przestępstwa z art. 317§3 wówczas obowiązującego kodeksu karnego, złożenia nieprawdziwego oświadczenia, tj. przestępstwa z art. 302§1 wówczas obowiązującego kodeksu handlowego, poświadczenie nieprawdy tj. przestępstwa z art. 266§1 wówczas obowiązującego kodeksu karnego.

Wyrokiem z dnia 14 marca 1997 roku w sprawie (...) Sądu Rejonowego w Gdańsku, uniewinniono J. D. (1) od popełnienia zarzucanych mu czynów.

Wyrokiem z dnia 9 grudnia 1998 roku Sąd Wojewódzki w Gdańsku w sprawie (...) uchylił zaskarżony przez prokuratora wyrok Sądu Rejonowego.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy w Gdańsku w sprawie (...) wyrokiem z dnia 14 listopada 2005 roku uniewinnił J. D. (1) od popełnienia dwóch zarzucanych mu czynów, a co do jednego z czynów postępowanie umorzył.

Z rozstrzygnięciem tym nie zgodził się prokurator wnosząc apelację. Wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 27 lutego 2007 roku w sprawie (...), zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego został utrzymany w mocy, a apelacja uznana za oczywiście bezzasadną.

DOWÓD: akt oskarżenia (k.559-569), wyrok z dnia 14-03-1997 roku w sprawie (...)SR w Gdańsku (k.570-573); wyrok z dnia 9-12-1998 roku Sądu Wojewódzkiego w Gdańsku w sprawie (...) (k.574), Wyrok Sądu Rejonowego w sprawie (...) z dnia 14 listopada 2005r. (k.576-579), wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 27-02-2007 roku w sprawie (...) (k.580).

SĄD ZWAŻYŁ, CO NASTĘPUJE

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powyższy stan faktyczny był w części bezsporny i znalazł potwierdzenie w treści złożonych przez strony dokumentów, przesłuchanych świadków. Powyższe okoliczności były dodatkowo dowodzone były dokumentami, co do prawdziwości których nie były składane żadne zastrzeżenia. W ocenie Sądu, złożone przez strony dokumenty – w zakresie objętym ustaleniami faktycznymi tworzyły spójną i logiczną całość, wzajemnie się uzupełniając. Nie zawierały informacji

sprzecznych bądź wzajemnie się wykluczających. Znajdowały również potwierdzenie w zeznaniach świadków i strony pozwanej. W konsekwencji Sąd uznał je za wiarygodne.

Sporny między stronami był charakter oświadczeń jakie strony złożyły w dniu 8 grudnia 2003 roku w związku z przekazaniem udziałów w (...) Spółce z o.o. z siedzibą w P..

Za wiarygodne – w zakresie zgodnym z dokonanymi ustaleniami faktycznymi - Sąd uznał również zeznania przesłuchanych w sprawie świadków. Były one bowiem jasne, spójne i logiczne. Ponadto wzajemnie się uzupełniały i stanowiły istotne uzupełnienie faktów wynikających z przedłożonych przez strony dokumentów. Zeznania w powołanym zakresie nie zawierały informacji sprzecznych, wzajemnie się wykluczających. Nie kwestionowały ich – w zakresie poczynionych ustaleń faktycznych - w żadnym stopniu również strony.

Sąd nie doszukał się w tych zeznaniach nieprawdy, nie pojawiły się też powody do takiej podejrzliwości. Wewnętrzne przekonanie z uwzględnieniem wskazań wiedzy oraz doświadczenia życiowego nakazują przyjąć, iż zwykłą normą postępowania ludzi, jest wierzyć w to, co dana osoba mówi, chyba że okaże się, iż ktoś na to zaufanie nie zasługuje. Sąd analizując zebrany w sprawie materiał dowodowy uznał, iż zeznania świadków na przymiot wiarygodności zasługują w powyższym zakresie. Przedstawiały one okoliczności związane z funkcjonowaniem spółki (...) Sp. z o.o., jej kondycją finansową, rolę jaką odgrywał w spółce powód, pozwany i J. D. (1) oraz jego działaniami oraz jego sytuację materialną, wreszcie okoliczności związane z powstaniem sporu pomiędzy stronami.

W obszernych zeznaniach J. D. (1) opisał swoją rolę w spółce, podejmowane przez siebie oraz w imieniu spółki działania, jej sytuację finansową, którą określił jako bardzo słabą w okresie ponownego obejmowania funkcji w zarządzie. Zeznania te znalazły potwierdzenie w pozostałych zeznaniach świadków – w tym K. K. - oraz pozwanego. Nie podważały ich zeznania powoda A. O., który wskazywał na wartość majątku spółki – nieruchomości - na ponad 16 milionów złotych, przy zobowiązaniach na poziomie 7 milionów złotych. Wskazać bowiem należy, iż nieruchomości obciążone były hipotekami, co obniżało ich atrakcyjność na rynku, ich wartość nie została zaktualizowana, a przede wszystkim spółka nie była zainteresowana ich zbyciem. Wiązał bowiem nadzieję na dalsze funkcjonowanie spółki i wyjście z kryzysu finansowego z realizacją umowy z Gminą U., która przynieść miała znaczne dochody, a do wykonania której i osiągnięcia planowanych zysków własność nieruchomości była spółce niezbędna. Wreszcie świadek J. D. (1) w najmniejszym stopniu nie potwierdził wersji powoda o pozorności umowy sprzedaży udziałów na rzecz pozwanego, nie wskazał najmniejszych przesłanek wskazujących na taki zamiar stron. Wreszcie zaprzeczył twierdzeniom powoda o swej złej sytuacji materialnej. Zeznania J. D. (1) znalazły potwierdzenie i uzupełnienia w zeznaniach innych przesłuchanych w sprawie świadków.

Świadek J. S. (1) nie miał wiedzy na temat przekazania udziałów pozwanemu. Nigdy nie wnikał w ruchy nie swoich udziałów, nie wiedział, dlaczego nabywcą tych udziałów był pan P. D.. Nie pamiętał, czy na zgromadzeniach wspólników poruszony był temat darowizny udziałów powodowi. Zgromadzeń – jak zeznał - było wiele, a on prowadził swoje „biznesy”, w które był bardzo zaangażowany. Wreszcie nic nie wiedział, by A. O. darował jakiegokolwiek udziału J. D. (1).

Również świadek G. P. zeznał, iż wprawdzie powód miał chyba przekazać udziały J. D. (1), ale nie wiedział, dlaczego miał je przekazać, gdyż było to dawno i okoliczności tej nie pamiętał. Świadek nie interesował się tym, czy faktycznie J. D. (1) dostał te udziały, chciał jak najszybciej zapomnieć o niepowodzeniu, jakie w tej spółce poniósł. Świadek nie był pewny, ale wydawało mu się, że słyszał, że rzeczywiście w jakiś sposób te akcje zostały przekazane, ale na jakich zasadach, w jaki sposób - nie wiedział.

Kolejny świadek - M. K. - także nic nie wiedział o sprzedaży udziałów dokonanej przez powoda, nic nie wiedział na temat zmiany właściciela udziałów między powodem a pozwanym - czy powód darował jakiegokolwiek udziału pozwanemu. Nie uczestniczył też w rozmowach między powodem a J. D. (1), czy pozwanym. Wskazywał natomiast na kłótnie między J. D. (1) a powodem, różne „docinki, zagrywki”. Zaznaczył jednak, iż nie wiedział dokładnie o co w tym sporze chodziło. Nic nie wiedział również o wydzierżawianiu udziałów przez pozwanego.

Zeznania świadka K. W. nie mogły być podstawą dla uzasadnienia twierdzeń powoda. Nie była ona bezpośrednim uczestnikiem rozmów udziałowców. O kwestii przekazania udziałów wiedziała głównie od żony powoda, której jest koleżanką. W konsekwencji przekazać mogła tylko taką wiedzę, którą wcześniej swojej żonie przekazał powód. Zatem – w ocenie sądu, wobec sporu pomiędzy stronami – nie jest możliwe ustalenie, czy rzeczywiście pomiędzy stronami doszło do złożenia oświadczenia woli dla pozorów. Niewątpliwie bowiem powód był zainteresowany rozpowszechnieniem korzystnego dla siebie obrazu związanego z przekazaniem udziałów. Ponadto świadek uzyskała informację, iż powód chciał podarować lub sprzedać udziały w spółce (...), a zatem posiadała wiedzę z okresu poprzedzającego zawarcie przedmiotowej umowy. Sam powód wskazywał na to, iż pierwotnie to J. D. (1) chciał sprzedać udziały. Nawet zatem uznając, iż faktycznie udziały miał pierwotnie nabyć J. D. (1), powód mógł sam lub po rozmowach z J. D. (1) zmienić zamiar i przekazać je ostatecznie pozwanemu. Zeznania nie dostarczyły dowodu na to, iż pozwany wiedział i akceptował pozorny charakter umowy z 8 grudnia 2003 roku.

Świadkom M. L. i S. M. nic nie było wiadomo w kwestii przekazania udziałów w spółce.

Kolejny świadek S. W. wiedział wprawdzie, że były jakieś umowy między powodem a J. D. (1), ale tylko słyszał z krótkiej rozmowy z powodem i z rozmów swojej i powoda żony - coś albo o darowiznie, albo o sprzedaży udziałów pozwanemu. On odkupił od poprzednich udziałowców około 407 udziałów w spółce, a następnie po paru miesiącach odprzedał je pod koniec listopada 2002 roku powodowi i J. D. (1). Słyszał, że J. D. (1) ma jakieś problemy z wypłacalnością i pamiętał, że te udziały miały zostać przekazane bądź darowane P. D.. Fakt ten nie wskazuje jednoznacznie, iż umowa miała charakter pozorny, gdyż taka - co do sprzedaży udziałów pozwanemu - mogła być rzeczywista wola stron. Nawet w sytuacji, gdyby owe udziały miały być przekazane później J. D. (1) poprzez P. D..

Również zeznanie świadka W. P. nie potwierdziło, iż umowa miała charakter pozorny. Wprawdzie podał, iż ustalenia były takie, że udziały w spółce, tj. świadka i jego brata miały być przekazane przez powoda na rzecz J. D. (1), jednak samo w sobie nie stanowi to o pozorności umowy zawartej z pozwanym. W szczególności świadek nie wiedział dlaczego pośredniczyć miałby w tej czynności przekazania udziałów powód. Świadek przekazał wszystkie udziały, jakie posiadał. Nie pamiętał również, aby S. W. „był jakimś etapem przejściowym” w przekazaniu udziałów.

K. K. prowadził usługi finansowo-księgowe na rzecz spółek (...). Zeznał, iż J. D. (1) miał jakieś przeszkody formalno-prawne, więc wołał, żeby udziały były zapisane na syna, który potem przepisze je na niego, kiedy te przeszkody ustąpią. Jednocześnie wskazał, iż wie, że pozwany miał je nabyć, co pozwala przyjąć, iż faktycznym nabywcą udziałów miał być właśnie pozwany. Nie było bowiem przeszkód by następnie pozwany – gdyby taka była umowa – przekazał udziały J. D. (1). Jednocześnie świadek przedstawił obraz bardzo trudnej sytuacji finansowej spółki, której po wycofaniu się Gminy U. ze wspólnego przedsięwzięcia groziła niewypłacalność. Wprawdzie spółka dysponowała nieruchomościami o powierzchni powyżej 90 ha, jednakże w kapitale zakładowym te grunty figurowały w cenie historycznej, a wartość udziałów nie była aktualizowana. Aktualizacja następowała bowiem w momencie zbycia. W momencie nabycia udziału przez pozwanego spółka nie miała środków na kontach i praktycznie posiadała tylko zobowiązania w wysokości około 7 mln zł. i nieruchomości o wartości historycznej 670.000 zł, a wartości rynkowej co najmniej 15 mln zł. Świadek wyjaśnił również, że udziały w spółce sprzedawane były za symboliczną kwotę ze względów fiskalnych.

Również wyłącznie z relacji powoda wiadomo świadkom J. P. (2), J. S. (2), W. B. o przekazaniu udziałów. Przy czym świadkowie określają przekazanie jako darowiznę.

J. P. (2) i J. S. (2) wskazywali, iż powód poinformował ich, iż J. D. (1) nie mógł przyjąć tych udziałów, gdyż toczyły się przeciwko niemu sprawy sądowe. J. P. (2) wskazał, iż ostatecznie udziały zostały przekazane P. D.. Powód przedstawił temuż świadkowi całą sytuację jako porozumienie w kwestii przekazania tych udziałów. Taka sama sytuacja dotyczy świadka M. B., który posiadał wiedzę od powoda o przekazaniu udziałów na rzecz J. D. (1). Przy czym dopiero otrzymując wezwanie na rozprawę zorientował się, że pozwanym jest P. D.. Powód wówczas wyjaśnił mu, że ze względów formalnych J. D. (1) nie mógł otrzymać udziałów.

Również i zeznania powyższych świadków nie mogą stanowić podstawy do ustalenia, iż umowa sprzedaży zawarta z pozwanym była umową pozorną, a nie wynikiem ostatecznych ustaleń stron. Nie wynikają z nich w najmniejszym stopniu informacje o świadomości pozwanego co do pozorności umowy zawieranej z powodem.

Świadek M. O. wiedzę na temat przekazania spornych udziałów czerpała wyłącznie z informacji przekazanych jej przez męża – powoda. Jak pozostali świadkowie, których wiedza pochodziła od powoda, zeznała o kłopotach finansowych J. D. (1) oraz nadto o tym, iż jego syn P. D. miał być jedynie „figurantem” w przedmiotowej umowie. Nie wynikają z jej zeznań okoliczności mogące wskazywać na świadomość pozwanego co do roli, jaką w owej umowie przypisywał mu powód. Znamiennym jest, iż powód przekazywał świadkowi – żonie - dużo mniejszą wiedzę co do innych okoliczności, aspektów, szczegółów wiążących się z działalnością spółki, swoich innych przedsięwzięć, co świadek podsumowała słowami: „Mąż nie mówił mi szczegółów. Mówił tylko, że wchodzi w nowe przedsięwzięcie”.

Powyższe zeznania świadków wskazujące, iż powód miał przekazać udziały J. D. (1) i wolę taką komunikował otoczeniu nie uzasadnia automatycznie uznania, iż umowa zawarta z pozwanym była pozorną. Powód mógł zmienić zamiar. Wreszcie – co wynika z zeznań i powoda i J. D. (1) – oboje skłaniali się do przekazania tychże udziałów pozwanemu. Nawet gdyby przyjąć, iż sytuacja majątkowa J. D. (1) była trudna i groziło ewentualne zajęcie udziałów przez komornika, to sama decyzja o ich sprzedaży pozwanemu nie jest z tego wyłącznie powodu nieważna.

Nie zostało bowiem udowodnione, iż strony umówiły się – nawet w sposób dorozumiany – iż umowa sprzedaży jest umową pozorną. Strony mogły bowiem uzgodnić, nawet przy akceptacji J. D. (1), iż nabywcą udziałów będzie pozwany i nie będzie za ową umową sprzedaży kryła się żadna inna umowa, czy też umowa sprzedaży nie będzie miała charakteru pozornej. Ponadto teorię o obawie zajęcia udziałów przez organ egzekucyjny podważa fakt, iż J. D. (1) posiadał w tym czasie 47 udziałów w spółce, był właścicielem mieszkania i nie podejmował czynności by z tym majątkiem „uciec”, ukryć go przed wierzycielami. Jednocześnie z przedstawionych przez powoda dokumentów wynika, iż postępowania egzekucyjne przeciwko J. D. (1) toczyły się dopiero w późniejszych latach po sprzedaży udziałów pozwanemu. Nadto ich wysokość była znikoma wobec majątku i dochodów J. D. (1) oraz jego syna.

Powód nie udowodnił, iż pozwany był świadomy, iż przedmiotowa umowa ma mieć charakter pozorny.

Zgodnie z art. 299 k.p.c. jeżeli po wyczerpaniu środków dowodowych lub w ich braku pozostały niewyjaśnione fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, sąd dla wyjaśnienia tych faktów może dopuścić dowód z przesłuchania stron. Dowód z przesłuchania stron jest w zasadzie tzw. dowodem „pośliskowym”, czyli przeprowadzonym tylko wtedy, gdy za pomocą innych środków dowodowych nie można uzyskać wyjaśnienia faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy.

Niewątpliwie w okolicznościach przedmiotowej sprawy zeznania stron stanowiły istotne uzupełnienie zebranego w sprawie materiału dowodowego. Mogły przyczynić się do wyjaśnienia stanu świadomości powoda i pozwanego w związku z zawieraną umową przekazania udziałów w spółce. Za pomocą innych środków dowodowych, ustalenie powyższych okoliczności nie było możliwe.

Pomimo tego, Sąd z ostrożnością oceniał zeznania stron. Strony są wprawdzie osobami najlepiej zorientowanymi w rzeczywistym stanie faktycznym sprawy, jednakże bezpośrednie zainteresowanie wynikiem postępowania sądowego wpływa równocześnie na ujawnianie przez strony wiadomości, może spowodować świadome lub nieświadome ich zniekształcenie, a nawet zatajenie.

Wypowiedź dowodową stron, Sąd potraktował jako uzupełnienie zebranego materiału dowodowego. Strony – na co wskazano wyżej - były niewątpliwie bezpośrednio zainteresowanymi wynikiem postępowania. Dlatego Sąd uznał te zeznania za wiarygodne w zakresie w jakim udało się te zeznania powiązać chociażby pośrednio w logiczną całość z innymi dowodami, potwierdzić, uzupełnić, zweryfikować. W niniejszej sprawie zeznania stron znajdowały częściowe oparcie w zeznaniach świadków, dowodach z dokumentów, stanowiąc ich uzupełnienie.

Zeznania pozwanego – zdaniem Sądu – były logiczne i spójne. Znajdowały potwierdzenie w dowodach z dokumentów.

Pozwany konsekwentnie przedstawiał okoliczności związane z przejęciem udziałów. Przekonująco wskazywał, na w istocie dobra kondycję finansową swego ojca w momencie gdy powód nabywał udziały. Podawał dochody jakie J. D. (1) uzyskiwał oraz podważał twierdzenia powoda o toczących się przeciwko J. D. (1) postępowaniach egzekucyjnych, które wszczęte zostały później, a wysokość zgłaszanych roszczeń nie była znacząca wobec dochodów.

Odnosząc się do toczącego się postępowania karnego to wskazać należy, iż wprawdzie był to etap ponownego rozpoznawania sprawy po uchyleniu wyroku do ponownego rozpoznania po uprzednim uniewinnieniu J. D. (1) od popełnienia zarzucanych mu czynów, to jednak pomimo długo trwającego procesu, wagi zarzutów postawionych nie ukrywał on – na co wskazano wyżej - swojego majątku. Był właścicielem mieszkania, udziałów w spółce. Zatem toczące się postępowanie karne nie wpływało w sposób istotny na działania powoda dotyczące rozporządzania swoim majątkiem.

Z powyższych względów Sąd odmówił waloru wiarygodności zeznaniom powoda, w których wskazywał on na uzgodnienia dotyczące pozornego przekazania udziałów pozwanemu. Zeznania te nie znajdują potwierdzenia w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym. Ponadto powód w swych zeznaniach w istocie odnosił do ustaleń w zakresie przekazania udziałów w spółce jakie miały być prowadzone z J. D. (1) podczas, gdy dla uznania czynności za pozorną wymagana jest wiedza, umowa w tym zakresie z drugą stroną – w niniejszej sprawie pozwanym. Ewentualne nawet uzgodnienia w tym zakresie poczynione przez powoda z J. D. (1) nie mogą odnieść skutku w relacji z pozwanym.

Wreszcie nie można czynić pozwanemu zarzutu, iż działał w spółce nie osobiście, a za pośrednictwem pełnomocnika, czy też wydzierżawiał swoje udziały osobom trzecim. Od właściciela zależy bowiem to w jaki sposób realizuje swoje prawa wynikające - w tym przypadku – z własności udziałów w spółce. Tym bardziej, iż w przedmiotowej spółce również inni udziałowcy działali nie bezpośrednio, ale poprzez ustanowionych pełnomocników.

Niezależnie od tego wskazać też należy, na aktywność pozwanego w spółce, którą potwierdzają dokumenty spółki, podpisy pod dokumentami wiążącymi się z działalnością spółki.

Sąd pominął dowody złożone przez strony z pismami datowanymi na 16 grudnia 2016 roku, 20 grudnia 2016 roku i 20 stycznia 2017 roku (punkt 2 postanowienia z dnia 31 stycznia 2017 roku (k.767v).

Przewodniczący przed pierwszą rozprawą – zarządzeniem z dnia 28 kwietnia 2016 roku – zobowiązał pełnomocników stron do złożenia ewentualnych pism procesowych, ewentualnych wniosków dowodowych, twierdzeń i zarzutów w terminie 14 dni pod rygorem późniejszego ich pominięcia, stosownie do regulacji wynikającej z art. 207 §1-3 k.p.c.

Strony składając wymienione wyżej pisma uchybiły wyznaczonemu przez Przewodniczącego terminowi.

Stosownie do art. 207 §6 k.p.c. Sąd pomija spóźnione twierdzenia i dowody, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich w pozwie, odpowiedzi na pozew lub dalszym piśmie przygotowawczym bez swojej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności.

Twierdzenia i dowody przedstawione po czasie właściwym nie będą pominięte jeżeli strona uprawdopodobni, że zgłasza je później bez swojej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności. Brak winy w uchybieniu terminu podlega ocenie na podstawie wszystkich okoliczności konkretnej sprawy i z uwzględnieniem obiektywnego miernika staranności, jakiej można i należy wymagać od osoby należycie dbającej o swoje interesy.

Uprawdopodobnienie oznacza uzasadnienie zgłoszonych twierdzeń, w tym przypadku twierdzeń o braku swojej winy w późniejszym złożeniu dowodów lub tego, że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności, dające przekonanie o prawdopodobieństwie, a nawet pewności, będącą wynikiem postępowania zmierzającego do poznania rzeczywistości, ale bez zachowania szczegółowych przepisów o postępowaniu dowodowym. Stąd też uprawdopodobnienie określa się niekiedy jako

ułatwione postępowanie dowodowe, surogat, namiastkę dowodu niedającą pewności, lecz tylko wiarygodność (prawdopodobieństwo) twierdzenia o jakimś fakcie.

Tymczasem strony okoliczności tych nie uprawdopodobniły.

Sąd powinien uwzględnić spóźnione twierdzenia i dowody wówczas, jeżeli nie spowoduje to zwłoki w rozpoznaniu sprawy. Dla oceny wpływu spóźnionego powołania na możliwość przewleczenia postępowania istotny będzie stan postępowania istniejący w momencie zgłaszania danego twierdzenia lub dowodu. W niniejszej sprawie dowody strony zgłosiły w sytuacji, gdy do przeprowadzenia pozostał wyłącznie dowód z przesłuchania stron.

W konsekwencji postępowanie prowadzone po uwzględnieniu spóźnionego materiału procesowego trwałoby dłużej niż postępowanie, w którym materiał ten zostałby pominięty. Spowodowałyby to konieczność odroczenia rozprawy, a w przypadku kwestionowania autentyczności nagrań lub prawidłowości dokonanych transkrypcji nagrań konieczność przeprowadzenia dalszych dowodów, a w konsekwencji przesunięcie czasu, w którym doszłoby do zamknięcia rozprawy.

Powód dysponował nagraniami jeszcze przed rozpoczęciem procesu. Jednak fakt ten nie został nawet zasygnalizowany w pismach procesowych. Nie uzasadniono racjonalnie dlaczego owych dowodów nie złożono wcześniej. Skoro proces dotyczył umowy, jaka strony zawarły ponad 11 lat wcześniej (biorąc pod uwagę datę wniesienia pozwu do sądu) – strony winny liczyć się z tym, iż wiele faktów świadkowie mogą nie pamiętać, czy też z uwagi na upływ czasu w sposób niezamierzony przedstawiać zdarzenia w sposób nieco odmienny od rzeczywistości i w konsekwencji przedstawić wszelkie dowody, które mogłyby przedstawić właściwy obraz zdarzeń.

Jednocześnie powód złożył również powtórnie dokumenty, które już wcześniej zostały dołączone do akt sprawy, czy też takie którymi dysponował już wcześniej na co wskazują daty ich powstania, czy to, iż był ich autorem lub był stroną czynności, na którą dokument wskazuje, której dotyczy.

Strony nie uprawdopodobniły też, iż pominięciu spóźnionych twierdzeń i dowodów mogą się także sprzeciwiać inne wyjątkowe okoliczności zachodzące w danym postępowaniu.

Strony mogły ze względu na naturalny bieg procesu powołać je wcześniej z uwagi na ich łączność z materiałem poprzednio zaprezentowanym. Skoro strona powodowa wnioskuje o przesłuchanie świadków dysponując materiałami ich dotyczącymi, istotnymi z uwagi na zgłoszone żądanie i okoliczności, na jakie świadkowie zeznawali winna je zgłosić w wyznaczonym przez przewodniczącego terminie.

Obie strony reprezentowane były przez fachowych pełnomocników procesowych.

Odnosząc się do wniosku dowodowego strony powodowej o przeprowadzenie dowodu z operatu szacunkowego mającego wskazać na wartość nieruchomości należących do spółki w 2003 roku wskazać należy, iż został on sporządzony na zlecenie Spółki w roku 2003, gdy we władzach spółki znajdował się powód, a zatem powinien o nim co najmniej wiedzieć w momencie wytaczania powództwa. Ponadto wartość nieruchomości wynika z zeznań świadków, stron i nie była kwestionowana przez stronę przeciwną, a zatem jest udowodniona zgodnie ze stanowiskiem powoda.

Zgodnie z art. 83 §1 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Jeżeli oświadczenie takie zostało złożone dla ukrycia innej czynności prawnej, ważność oświadczenia ocenia się według właściwości tej czynności.

Chodzi zatem o sytuację, gdy strony umawiają się potajemnie, iż ujawnione wobec osób trzecich oświadczenie nie wywoła skutków prawnych. Pozornymi mogą być tylko umowy lub oświadczenia jednostronne składane innej osobie, ponieważ tylko w tego rodzaju czynnościach prawnych występuje druga strona, z którą można potajemnie porozumieć się co do tego, iż oświadczenie nie wywrze skutków prawnych.

Pozorność polega na ujawnionej i zaakceptowanej przez adresata oświadczenia woli różnicy między treścią oświadczenia a wolą wywołania określonych skutków prawnych. Owej akceptacji adresata – pozwanego, powód nie udowodnił. Pozwany w oparciu o nabyte udziały podejmował działania, aktywnie uczestniczył w życiu spółki.

Konstytutywnym elementem pozorności jest, poza brakiem woli wywołania skutków prawnych, wiedza i zgoda obu stron czynności, że oświadczenie woli złożone zostało „dla pozorów”. Dodatkowo adresat musi nie tylko wiedzieć o braku woli, ale także pozorność złożonego oświadczenia akceptować. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25 lutego 1998 r. (sygn. akt (...)): „brak zamiaru wywołania skutków prawnych został przejawiony wobec drugiej strony tej czynności otwarcie, tak że miała ona pełną świadomość co do pozorności złożonego wobec niej oświadczenia woli i co do rzeczywistej woli jej kontrahenta i w pełni się z tym zgadzała”. Nieujawniony drugiej stronie brak woli wywołania skutków prawnych nie wpływa na skuteczność oświadczenia woli. Osoba, która nie ujawniła adresatowi oświadczenia braku woli wywołania skutków prawnych jest swoim oświadczeniem związana.

W pewnym uproszczeniu można twierdzić, że działanie podmiotu składającego pozorne oświadczenie woli charakteryzują dwie cechy: brak zamiaru wywołania skutków prawnych oraz zamiar zmylenia innych osób - jednakże nie adresata oświadczenia.

Pozorność występuje w dwóch postaciach: bezwzględnej i względnej. Pozorność ma charakter względny, jeśli oświadczenie woli złożone zostało w celu ukrycia innej czynności (np. zawarcie pozornej umowy sprzedaży w celu ukrycia darowizny). Pozorność jest bezwzględna jeśli oświadczenie woli nie zostało złożone w celu ukrycia innej czynności (np. pozorna umowa darowizny mimo braku woli przeniesienia własności). Powód wywodził, iż pod nieważną czynnością prawną w postaci sprzedaży, udziałów na rzecz pozwanego, ukryta była ważna czynność w postaci przekazania tychże udziałów na rzecz J. D. (1).

W obydwu jednak odmianach skutkiem pozorności jest bezwzględna nieważność czynności prawnej pozornej. Bezwzględna nieważność czynności oznacza, że czynność jest nieważna *ex tunc*.

Jeżeli pozorne oświadczenie woli złożone zostało w celu ukrycia innej czynności, nieważność czynności pozornej nie oznacza nieważności czynności ukrytej. W takim przypadku mamy do czynienia z dwoma oświadczeniami woli: pozornym (symulowanym) oraz „ukrytym” (dysymulowanym). Ukryte oświadczenie woli stanowi element ukrytej (dysymulowanej) czynności prawnej. Z czynnością ukrytą mamy do czynienia, jeśli spełnione są cztery warunki: po pierwsze, strony muszą być zgodne co do treści czynności ukrytej; po drugie, akt dysymulowany musi być współczesny pozornemu (a nie późniejszy); po trzecie, czynność dysymulowana musi być treściowo różna od symulowanej; po czwarte, akt dysymulowany musi być tajny dla innych osób.

Odnosząc się do kwestii związanych z dowodzeniem pozorności wskazać należy, iż zgodnie ze stanowiskiem orzecznictwa, art. 247 kpc w ogóle nie dotyczy zagadnienia, czy to, co strony oświadczyły w umowie, jest prawdą i przepis ten nie wyłącza dowodu ze świadków lub z przesłuchania stron dla wykazania pozorności umowy (wyr. SN z 13.11.1973 r., (...), wyr. SN z 18.03.1966 r., (...), OSNC 1967, Nr 2, poz. 22), w którym Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że: „uchwała Sądu Izby Cywilnej z 21.7.1954 r. ((...), OSN 1955, poz. 1), według której „pozorność czynności prawnej stwierdzonej dokumentem może być udowodniona za pomocą zeznań świadków i przesłuchania stron również między uczestnikami tej czynności”, jest aktualna również pod rządem nowego kodeksu postępowania cywilnego”).

Brak formalnych ograniczeń dowodowych w odniesieniu do czynności pozornych potwierdza aktualne orzecznictwo (por. np. wyr. SA w Lublinie z 13.3.2013 r., (...), L.), w którym wskazano, że pozorność czynności prawnej stwierdzonej dokumentem, może być udowodniona za pomocą zeznań świadków i przesłuchania stron również między uczestnikami tej czynności. Pozorność jest wadą oświadczenia woli, zaś wady oświadczenia woli – jak podkreśla sąd – mogą być udowodnione wszelkimi środkami i dlatego ograniczenia dowodowe przewidziane w art. 247 kpc nie mają tu zastosowania.

W ocenie Sądu strona powodowa nie udowodniła, iż przedmiotowa czynność sprzedaży 191 udziałów w spółce (...) Spółka z o.o. w P. była czynnością pozorną. Brak dowodów potwierdzających to, że strony umówiły się potajemnie, iż ujawnione wobec osób trzecich oświadczenie o sprzedaży udziałów nie wywoła skutków prawnych. Pozwany nie miał – w świetle przeprowadzonych dowodów - świadomości, iż umowa ta ma charakter pozorny. Podejmował działania w imieniu spółki osobiście bądź poprzez osoby trzecie.

Wskazać należy, iż z zasady kontradiktoryjności procesu wynika, iż to strony obarczone zostały odpowiedzialnością za wynik procesu. Przy rozpoznawaniu sprawy rzeczą Sądu nie jest zarządzanie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie. Rola sądu nie polega bowiem na wykonywaniu przezeń obowiązków procesowych ciążyących na stronach. Strona prowadzi więc proces na własne ryzyko dowodowe (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 17.12.1996r., sygn.(...); opubl. OSNC (...); wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9.09.1998r., sygn. (...); opubl. OSNAP (...); wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25.03.1998r., sygn. (...); opubl. OSNC (...)).

Działanie z urzędu i przeprowadzenie dowodu nie wskazanego przez stronę jest dopuszczalne tylko w wyjątkowych sytuacjach procesowych i musi wynikać z opartego na zobiektywizowanej ocenie przekonania o konieczności jego przeprowadzenia, np. w wypadku ujawnionej przez stronę bezradności czy w razie istnienia trudnych do przezwyciężenia przez strony przeszkód, gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy nie był wystarczający dla rozstrzygnięcia sprawy (wyrok Sądu Najwyższego z 5.11.1997r.; (...); opubl. OSNC (...); wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24.10.1996r.; sygn. (...); opubl. OSNC (...)). Takie okoliczności w sprawie nie miały miejsca. Ponadto strony reprezentowane były przez fachowych pełnomocników procesowych.

Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd na podstawie art. 83 §1 k.c. powództwo oddalił, orzekając jak w punkcie 1 wyroku.

Przepis art. 108 § 1 k.p.c. nakazuje Sądowi rozstrzygać o kosztach w każdym orzeczeniu kończącym sprawę w instancji.

Treść art. 98 § 1 k.p.c. reguluje kwestię kosztów procesu. Wynikają z tego przepisu dwie zasady: zasada odpowiedzialności za wynik procesu oraz zasada kosztów celowych. Strona przegrywająca jest bowiem obowiązana zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu).

W niniejszej sprawie strona wygrywająca – pozwana - była reprezentowana przez fachowego pełnomocnika procesowego – radcę prawnego, który wniósł o zasądzenie kosztów procesu.

Należało zasądzić od powoda na rzecz pozwanej zwrot kosztów procesu w łącznej kwocie 3.617 zł. Na kwotę tę składała się wynagrodzenie zawodowego pełnomocnika w kwocie 3.600 zł ustalone w oparciu o §6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (j.t. Dz.U. 2013 poz. 490) i opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł. Sąd orzekł o powyższym w punkcie 2 wyroku.

Sąd stosował przepisy powołanego wyżej rozporządzenia z uwagi na treść §21 rozporządzenia ministra sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U. z 2015 roku poz. 1804) zgodnie z którym do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe do czasu zakończenia postępowania w danej instancji. „Nowe” rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 stycznia 2016 roku, a pozew w niniejszej sprawie wniesiony został 16 kwietnia 2015 roku.

Na oryginale właściwy podpis